

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Medievală, Premodernă și Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Societate, artă, identități în Europa Centrală. De la medieval la modernitate

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Ideea de Europă în Evul Mediu și Renaștere						
2.2 Titularul activităților de curs	Acad. Prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop						
2.3 Titularul activităților de seminar	Acad. Prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					27
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					3
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					72
3.8 Total ore pe semestru					100
3.9 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală de curs dotată cu aparatură de videoproiecție
-------------------------------	--

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Sală de curs dotată cu aparatură de videoproiecție
--	--

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - stăpânirea cunoștințelor și metodologiei fundamentale în domeniul istoriei și istoriei artei; - aptitudini de creativitate, problematizare, argumentare în domeniul cunoașterii istorice; - abilități de cercetare fundamentală și aplicată în domeniul istoriei (istoria medievală și modernă, istoria socială, culturală, a ideilor, istoria artelor); - competențe de predare în domeniul istoriei și istoriei artei; - evaluarea critică și impunerea soluțiilor optime în ceea ce privește gestionarea patrimoniului cultural; - deprinderi de abordare complexă inter și multidisciplinară a fenomenelor culturale, politice, comunicaționale; - valorificarea potențialului teoretico-metodologic în domeniul managementului uman, cultural, instituțional; - deprinderi de redactare, interpretare, traducere și editare de texte istorice și culturale;
Compe-tențe Transversale	<ul style="list-style-type: none"> - însușirea caracteristicilor eticii profesionale și a spiritului civic; - utilizarea performantă a gândirii critice și reflexive; - dezvoltarea abilităților de analiză, explicare și argumentare discursivă și aplicată a evenimentelor trecutului a celor contemporane; - negocierea constructivă a problemelor (culturale, sociale sau confesionale) din societatea globalizată; - deprinderi și mijloace de comunicare la nivelul resurselor tehnologice din lumea contemporană; - abilități pentru documentarea și cercetarea științifică; - deprinderi de redactare și de interpretare de texte științifice și culturale; - dezvoltarea capacităților de integrare socială și de lucru în echipă

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul urmărește să ofere studenților o privire de ansamblu asupra genezei și dezvoltării conceptuale și instituționale a percepțiilor geografico-politice supra-regionale în Europa secolelor V-XVI.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul își propune să integreze evenimente și fenomene istorice medievale din spațiul românesc în dinamica generală europeană a dialogului dintre răsăritul și apusul continentului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere: noțiunea de Europa, de la origini până în prezent; concepția antică despre spațiu și evoluția sa; rădăcinile Europei – clasicismul greco-latin și iudeo-creștinismul	Prelegere	
2. Europa în Antichitate: greco-romani și „barbari”; evoluția statului roman și extinderea sa pe trei continente; ideea imperială ca moștenire europeană; creștinismul ca religie universală și coeziunea Europei	Prelegere	
3. Europa regatelor „barbare” – între moștenirea romană și tradiția populațiilor migratoare; geneza popoarelor europene medievale	Prelegere	
4. Biserica în Evul Mediu european: decăderea Romei și afirmarea Noului Rome; Marea Schismă; monahismul; ereziile; cruciadele clasice; conștientizarea Marii Schisme după Cruciada a IV-a; idei de unitate europeană sub egida papalității (exemplul lui Inocențiu al III-lea); schisma Occidentului (papalitatea de la Avignon)	Prelegere	
5. Lumea social-politică europeană și particularismul: fărâmițarea; senioriile; autoritatea locală, „economia naturală”; lipsa autorității centrale; orașele	Prelegere	
6. Lumea politică europeană și „globalismul”; Imperiul și Biserica privite ca forțe unificatoare și „globalizatoare”; divizarea Imperiului și a Bisericii; formule juridice de unitate europeană	Prelegere	
7. Națiunea medievală: concept teoretico-juridic și realitate practică; națiunea etnică; națiunea politică; forme de manifestare a sentimentului național în Evul Mediu (limba, originea, religia și confesiunea, monarhia etc.)	Prelegere	
8. Formule politice de unitate europeană în Evul Mediu: Imperiul, Cruciada Târzie și Republica Creștină; Europa și Islamul: asalturile asupra Europei dinspre Peninsula Iberică și dinspre Peninsula Balcanică	Prelegere	
9. Formule culturale și bisericești de unitate europeană medievală: universitățile occidentale timpurii (secolele XI-XIII); universitățile central-europene timpurii (secolele XIV-XV); încercări de unire bisericească (secolele al XIII-lea – al XV-lea)	Prelegere	
10. Renașterea: origini, concepte, forme de manifestare; viziunea Renașterii despre Evul Mediu; imitarea Antichității; creația originală; ideea de unitate europeană; umanismul ca ideologie a Renașterii; Europa umaniștilor	Prelegere	
11. Reforma religioasă: premise și antecedente (John Wycliffe, Jan Hus și războaiele husite) geneza și organizarea noilor biserici; particularitățile luteranismului, calvinismului, anglicanismului, unitarismului etc.; noile confesiuni și modernizarea Europei	Prelegere	
12. Expansiunea europeană: marile descoperiri geografice; „exportul” realităților europene în Lumea Nouă și distrugerea vechilor civilizații autohtone; prosperitatea Europei în urma expansiunii	Prelegere	
13. Politica echilibrului european: hegemoniile marilor puteri; războaiele religioase; formarea națiunilor moderne; pragmatismul și interesul național	Prelegere	
14. Concluzii: rădăcinile medievale ale Europei moderne; privilegiu, ierarhie, supunere, onoare cavalească, credință versus constituție, libertate, democrație, egalitate.	Prelegere	
Surse 1. <i>Enea Silvio Piccolomini, «De Europa», ed. Adrianus van Heck, Città del Vaticano: Biblioteca</i>		

Apostolica Vaticana, 2001. [vezi și Serge Stolf, “L’Europe et ses “Européens” vus par Enea Silvio Piccolomini (1458)”, în Cahiers d'études italiennes Bd. 27 (2018), <https://journals.openedition.org/cei/5225>].

2. *Anonymi descriptio Europae Orientalis “Imperium Constantinopolitanum, Albania, Serbia, Bulgaria, Ruthenia, Ungaria, Polonia, Bohemia” anno MCCCVIII exarata*, ed. Gheorghe Popa-Lisseanu, *Descrierea Europei Orientale (1308): de geograful anonim*, București: Bucovina, 1934.

3. Georg von Reichstorffer, *Moldaviae quae olim Daciae pars, Chorographia*, Viena ediția I, 1541, republicată la Viena în 1550, la Köln (Coloniae) în 1595.

4. Georg von Reichstorffer, *Chorographia Transylvaniae, quae Dacia olim appellata, aliarumque provinciarum et regionum succincta Descriptio et explicatio*, Viennae, 1550.

Bibliografie

1. Denis de Rougemont, Norbert Guterman, *The idea of Europe*, New York: Macmillan 1966.

2. Martin Rill, “Georg Reicherstorffer”, în *Taten und Gestalten. Bilder aus der Vergangenheit der Rumäniendeutschen, I. Band (Fapte și personalități. Imagini din trecutul germanilor din România)*, red. Dieter Drotleff, Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1983, p. 67-69.

3. Robert Bartlett, *The making of Europe: conquest, colonization and cultural change 950-1350*, Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1993.

4. Ioan Aurel Pop, *Geneza medievala a națiunilor moderne: secolele XIII-XVI*, București: Editura Fundației Culturale Romane, 1998.

5. W. Jordan, “«Europe» in the Middle Ages”, în A. Pagden (ed.), *The Idea of Europe: From Antiquity to the European Union*, Cambridge: Cambridge University Press, 2002, p. 72-90.

6. Hans-Åke Persson, *Reflections on Europe: Defining a Political Order in Time and Space*, Brussels; New York: Peter Lang, 2007.

7. Keith Lilley, “Medieval geography”, în N. Thrift, R. Kitchin (eds.), *International Encyclopaedia of Human Geography*, Elsevier, Oxford, vol. 7, 2009, p. 21-31.

8. P. J. A. N. Rietbergen, *Europe: A Cultural History*, London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2015.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Vezi cursul.		

Bibliografie
Vezi bibliografia cursului.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este elaborat în acord cu bibliografia de specialitate, românească și internațională

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Rezolvarea unui subiect teoretic din tematica abordată.	Evaluare orală în cadrul unui colocviu	1/3
	Detalierea unui subiect teoretic din tematica abordată.	Redactarea unui eseu asupra unei teme stabilite și comunicate la începutul semestrului	2/3
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			

- Obținerea unui punctaj minim cumulat de 51% din punctajul maxim de 100%.

Data completării

Semnătura titularului de curs și seminar

Data avizării în departament

Semnătura Șefului de departament